

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 V 229425 25 GŽ
Novi Travnik, 16.07.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija Kelava Davora kao predsjednika vijeća, Kokić Edvina i Islamović Alme kao članova vijeća, u vanparničnom postupku predlagatelja A. Č. iz zastupanog po punomoćnicima Adin Brajić i Selma Brajić advokatima iz Travnika, protiv protupredlagateljice B. Č., rođ. S., iz T., ... zastupane po punomoćniku Marinko Jurčević advokat iz Travnika, odlučujući o žalbi protupredlagateljice B. Č. izjavljene protiv rješenja Općinskog suda u Travniku broj 51 0 V 229425 24 V od 28.02.2025. godine, u sjednici vijeća održane dana 16.07.2025. godine donio je sljedeće:

RJEŠENJE

Žalbe protupredlagateljice se uvažava, te se ukida rješenje Općinskog suda u Travniku broj 51 0 V 229425 24 V od 28.02.2025. godine.

Naređuje se da se novo ročište održi pred drugim sudijom.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem Općinskog suda u Travniku broj 51 0 V 229425 24 V od 28.02.2025. godine naloženo je protupredlagateljici da dijete mldb. 1., rođ. ... godine, njemačku državljanku, vrati u Njemačku, u roku od 3 dana po prijemu ovog rješenja, te da će u slučaju nepostupanja po tom rješenju mldb. 1, rođ. ... godine, njemačka državljanka, biti oduzeta putem sudskog izvršitelja uz asistenciju Pravosudne policije KSB.

Protiv ovog rješenja žalbu je blagovremeno izjavila protupredlagateljica iz svih žalbenih razloga propisanih članom 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku. U bitnom iznosi da pobijano rješenje sadrži formalne nedostatke, da istim nije dato pravo na pravni lijek, kao i da predmetno rješenje nije dostavljeno protupredlagateljici. Iznosi svoje pravno shvatanje predmetne Konvencije, te hronološki iznosi okolnosti vezano brak stranaka, njihov zajednički život, te sve druge okolnosti do dana donošenja pobijanog rješenja, odnosno izjavljivanja žalbe. Smatra da se predmetna Konvencija ne može primjeniti, jer majka-protupredlagateljica nije nezakonito odvela niti zadržala dijete u BiH, jer ih je svojim vozilom dovezao A.Č.,- predlagatelj do porodične kuće protupredlagateljice. Smatra i da predlagatelj nije ostvario pravo na brigu u smislu Konvencije. Osporava i da tokom postupka nije saslušano dijete jer smatra da postoji opasnost po dijete zbog nasilničkog ponašanja predlagatelja. Predlaže da ovaj sud uvažavanjem žalbi ukine rješenje u pobijanom dijelu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Predlagatelj nije podnio odgovor na žalbu.

Nakon što je ispitao osporeno rješenje u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci ovog rješenja iz sljedećih razloga:

Žalba je osnovana.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja i stanja spisa prvostepenog suda proizlazi sljedeće:

- Ministarstvo pravde BiH je kao centralni organ za postupanje po Konvenciji o građansko-pravnim aspektima međunarodne otmice djece iz 1980. godine („Službeni list SFRJ“ - Međunarodni ugovori broj 7/91) koja je preuzeta notifikacijom o sukcesiji međunarodnih ugovora SFRJ, putem Ministarstva pravosuđa SR Njemačke zaprimilo zahtjev od 29.10.2024. godine predlagatelja A. Č. iz ... za povrat mladb. 1 godine kojim isti traži vraćanje njegove mladb. kćerke u ...,
- taj zahtjev Ministarstvo pravde BiH je dostavilo prvostepenom sudu dana 23.12.2024. godine,
- prvostepeni sud je o navedenom obavjestio JU Centar za socijalni rad Travnik, koji je dostavio socijalnu anamnezu od 27.01.2025. godine,
- dana 18.02.2025. godine prvostepeni sud je započeo ročište (*neformalni razgovor*), koje je odloženo za dan 19.02.2025. godine,
- dana 19.02.2025. godine nastavljeno je ročište (*neformalni razgovor*) od prethodnog dana kojem su pristupile stranke, predstavnik organa starateljstva te stalni tumač za njemački jezik, na kojem je postignut dogovor stranaka da predlagatelj pronađe novi stan u roku od 3 mjeseca, a da će se onda protupredlagateljica sa djetetom vratiti u Njemačku u taj novi stan,
- dana 26.02.2025. godine dostavljena je informacija od JU Centar za socijalni rad Travnik da je došlo do problema u izvršenju dogovora, jer je predlagatelj zahtijevao da se dijete u Njemačku vrati uz korištenje pasoša SR Njemačke, dok je protupredlagateljica željela da se vrati uz korištenje pasoša BiH,
- dana 28.02.2025. godine prvostepeni sud je donio pobijano rješenje,
- dana 10.03.2025. godine prvostepeni sud je donio rješenje o provođenju tog rješenja uz nalog sudskom izvršitelju da dana 02.04.2025. godine oduzme dijete od majke i isto preda ocu,
- da se protupredlagateljica obraćala prvostepenom sudu podnescima od 28.02.2025. godine (dostavila dokaze o tome da je dijete sada upisano kao državljanin BiH), 13.03.2025. godine (iznosi činjenične i pravne navode kao u žalbi), te 27.03.2025. godine (kojim traži dostavu rješenja),
- da dana 02.04.2025. godine prinudno izvršenje nije uspjelo.

Žaliteljica osnovano ukazuje na povrede pravila postupka, odnosno da se prvostepeni sud prilikom vođenja postupka i donošenja pobijanog rješenja nije bavio pravilima postupka, kao niti obaveznim elementima koje treba da ima svaka sudska odluka, bez obzira na vrstu sudskog postupka iz koje potiče takva odluka.

Osnovano se žalbom ukazuje i da predmetno rješenje ne sadrži pouku o pravnom lijeku, odnosno da je istim uskraćeno pravo žaliteljici na pravni lijek, ali kako je ista u konačnici ipak izjavila žalbu, koju je ovaj sud našao blagovremenom (obzirom na gornji propust prvostepenog suda da žaliteljici uopće da pravo na žalbu) to ova povreda sama za sebe nije bila od značaja za pravilnost pobijane odluke.

Međutim, iz gore opisane sadržine predmetnog spisa proizlazi da prvostepeni sud nije održavao ročišta o navedenoj pravnoj stvari, nego da je dana 19.02.2025. godine obavio *neformalni razgovor* sa strankama. Osnovano žaliteljica ukazuje da odredbe Zakona o vanparničnog postupku, kao ni odredbe Zakona o parničnom postupku koje se primjenjuju i u ovoj vrsti postupka (u nedostatku odgovarajućih odredbi Zakona o vanparničnom postupku), ne propisuju ovakvo postupanje prvostepenog suda. Prvostepeni sud na zapisniku nije evidentirao niti to koje dokaze stranke predlažu, niti je te dokaze cijenio prilikom donošenja pobijanog rješenja, jer prvostepeni sud nije naveo temeljem kojih dokaza je utvrdio pravno relevantne činjenice. Zatim, pobijano rješenje je doneseno nakon što su stranke postigle određeni dogovor 19.02.2025. godine, bez da je prvostepeni sud održao novo ročište i protupredlagateljici omogućio da se suštinski izjasni na zahtjev predlagatelja i da eventualno istakne prigovore, te provede svoje dokaze pred sudom. To je obaveza suda i pravo (na efektivan pristup sudu) svake strane u postupku, bez obzira na hitnost postupka.

Ovo je od značaja, jer kako osnovano žaliteljica ukazuje, nakon 19.02.2025. godine i postizanja *dogovora* između stranaka, koji je unesen i na predmetni zapisnik, prvostepeni sud donosi pobijano rješenje, ne održavajući novo ročište i ne dajući pravo žaliteljici da iznese prigovore protiv zahtjeva predlagatelja. Stoga je žaliteljica tek po prvi puta u žalbi istakla navedene prigovore (da je postignut dogovor kojeg ona nije prekršila jer nije dogovoreno uz čiji pasoš će se dijete vratiti u SR Njemačku, da dijete nije saslušano, da će se dijete izložiti psihičkoj traumi zbog zlostavljanja majke od strane oca čemu je dijete svjedočilo, da se ne radi o otmici jer je predlagatelj vratio protupredlagateljicu i dijete u BiH, da nije obrazloženo pravo na brigu od strane predlagatelja itd.). O tim prigovorima ne može odlučivati ovaj sud, jer bi to značilo da ovaj sud provodi prvostepeni postupak umjesto Općinskog suda u Travniku, a ne da vrši kontrolu zakonitosti rada tog suda.

Osnovano se žalbom dalje ukazuje da prvostepeni sud na raspravnom zapisniku od 19.02.2025. godine niti u obrazloženju pobijanog rješenja nije pomenuo koji su dokazi prezentovani sudu i temeljem kojih dokaza su utvrđene pravno relevantne činjenice, a što je povreda pravila postupka iz člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku koja je bila od značaja za pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja.

Obzirom na sve ukazane nedostatke (u vođenju postupkom, te nedostatke samog pobijanog rješenja) valjalo je pobijano rješenje ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Također, imajući u vidu težinu pomenutih procesnih povreda i njihovu brojnost, to je ovaj sud primjenom ovlaštenja iz člana 227. stav 5. Zakona o parničnom postupku naredio da se novi postupak, i novo ročište, održi pred drugim sudijom.

Prvostepeni sud će u ponovnom postupku zakazati ročište na koje će pozvati punomoćnike stranaka i predstavnika organa starateljstva, sa strankama će raspraviti da li je dogovor sa zapisnika od 19.02.2025. godine ostao na snazi, nakon čega će sa strankama razjasniti da li taj dogovor predstavlja naknadni pristanak na odvođenje djeteta u smislu člana 13. stav 1. tačka a) Konvencije. Dalje će prvostepeni sud od Granične policije BiH zatražiti podatak da li su A. Č., B. Č. i Mldb. 1 zajedno tokom

2014. godine (u periodu od 01.10.2024. godine do 31.12.2024. godine) prešli državnu granicu BiH, čime će razjasniti prigovor da se ne radi o otmici (nezakonitom odvođenju) djeteta. Prvostepeni sud će omogućiti strankama da izvedu dokaze potrebne za odluku suda, a te dokaze će cijeliti na propisani način u novoj odluci. Prvostepeni sud će angažovati i psihologa (sa liste vještaka te struke ili zaposlenika JU Centar za socijalni rad Travnik), te će sud zajedno sa psihologom i uz posredovanje predstavnika organa starateljstva u sudu ili van suda (o čemu će odlučiti prvostepeni sud) obaviti neformalni razgovor sa djetetom o čemu će sačiniti zapisnik, a u kojem će zapisniku evidentirati volju djeteta, odnosno da li se dijete protivi povratku ili ne, a posebno će iz tog razgovora utvrditi da li je dijete ugroženo u slučaju povratka u SR Njemačku imajući u vidu tvrdnje protupredlagateljice da ju je predlagatelj zlostavljao i da je dijete tome svjedočilo. Također će sa protupredlagateljicom razjasniti da li je navodno nasilničko ponašanje predlagatelja prijavila nadležnim organima u SR Njemačkoj, te po potrebi pribaviti i ove podatke od nadležnog organa te države. Dakle, prvostepeni sud će u ponovnom postupku cijeliti dokaze sadržane u spisu i one koje stranke eventualno ponude sudu u nastavku postupka, te one dokaze koje će sud pribaviti po nalogu ovog suda, te će dati jasne razloge da li se uopće radi o otmici djeteta, da li otac ima pravo na skrb na temelju sudske ili upravne odluke ili na temelju zakona SR Njemačke (izvod iz Njemačkog građanskog zakona je dostavljen uz zahtjev, ali ga prvostepeni sud nije cijelio u pobijanom rješenju), te će nakon toga dati odgovor da li postoji neki od razloga iz člana 13. Konvencije zbog kojih bi odbio navedeni zahtjev (da li se predlagatelj složio sa odvođenjem djeteta zaključenjem dogovora od 19.02.2025. godine, da li postoji ozbiljna opasnost da će dijete u slučaju povrata biti izloženo psihičkoj traumi, da li se dijete protivi povratku...). Nakon što prvostepeni sud postupi po ovim uputama bit će u mogućnosti donijeti pravilnu i zakonitu odluku.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci rješenja temeljem odredbe člana 227. Zakona o parničnom postupku.

Predsjednik vijeća
Davor Kelava